

Ročná správa o riešení projektu za rok 2022

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-18-0032

Mytologické predstavy o svete v naratívnych prameňoch na Slovensku v systéme slovanských jazykových a kultúrnych vzťahov

Zodpovedný riešiteľ **Mgr. Svetlana Vašíčková, PhD.**

Príjemca **Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v. v. i.**

Začiatok riešenia projektu **01.07.2019**

Koniec riešenia projektu **30.06.2023**

ROZBOR RIEŠENIA PROJEKTU (max. 10 strán)

Uvedte podľa nasledujúcej záväznej osnovy:

- 1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV vzhľadom na harmonogram riešenia projektu**
- 2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele**
- 3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok** – uvedte v prílohe – formulár Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarovaných výstupov sa neprikladajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)
- 4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na nasledujúci rok**

↓↓

1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV vzhľadom na harmonogram riešenia projektu

Hoci v prvej tretine až polovici roka 2022 pokračovala kovidová pandémia svojimi opatreniami, podarilo sa do veľkej miery uskutočniť najmä naplánované vedeckovýskumné, edičné a prezentačné aktivity a naplniť tak podstatnú časť naplánovaných aktivít, ktoré sa týkali výsledkov doterajších priebežných výskumov. Zároveň pokračovala komunikácia s pamäťovými a vedeckovýskumnými inštitúciami, ktoré sledujú výsledky našich výskumov, najmä v súvislosti so získavaním nových poznatkov pri skúmaní pramenných textov a tiež ich publikovaní. Návštevy archívnych a pamäťových inštitúcií vo východoslovanskom prostredí sa ani napriek nádejam z pokovidového uvoľnenia v roku 2022 nepodarilo uskutočniť z dôvodov vojnovej situácie práve v tejto časti európskeho kontinentu, hoci práve na tento výskum sa

netrpezlivo čakalo. V tejto súvislosti sa preto výskumné aktivity zamerali na hľadanie nových možností, napríklad v Milánskej Ambroziáne v Taliansku. Členovia akademického kolégia a najmä Mons. Francesco Braschi, vedúci slavistického oddelenia Biblioteca Ambrosiana ako pamäťovej inštitúcie, podporil náš záujem o projektovú spoluprácu, pričom predstaviteľia Biblioteca Ambrosiana a ambroziánske kolégium zdôraznilo, že je miestom, ktoré slavistom z celého sveta poskytuje priestor na vytvorenie vedeckovýskumnej siete založenej na projektovej báze. Realizáciu dvoch pracovných ciest na do Biblioteca Ambrosiana možno preto pokladať za dôležitý krok k širšiemu medzinárodnému impaktu výsledkov riešenia projektu.

Riešiteľský tím sa aj v roku 2022 sústredil na excerpciu a analýzu pramenných materiálov, ktoré poslúžia pri príprave hlavného výstupu projektu. Hoci vydanie antológie o mytologických predstavách ako hlavného výstupu projektu je naplánované na rok 2023, už koncom roka 2022 sa podarilo pripraviť samostatnú knižnú publikáciu, ktorej vydanie sa realizuje v rámci medzinárodnej vedeckej edície Monumenta Byzantino-Slavica et Latina Slovaciae. Ide o jubilejný desiaty zväzok medzinárodnej vedeckej edície (vznikla v roku 2003 s podporou Pápežského východného ústavu v Ríme) a tento jej zväzok prináša diplomatické vydanie dvoch rukopisných prameňov s výkladmi, exemplami a legendami.

Na pôde milánskeho kolégia Biblioteca Ambrosiana sa uskutočnila aj prezentácia priebežných výsledkov projektu a diskusia o možnom budúcom projekte, ktorý sa ma zamerať najmä na výskum mariánskej liturgickej tradície a paraliturgickej tvorby a úcty v ľudovom kontexte. Táto predstava vzišla v nadväznosti na medzinárodné vedecké sympóziu, na ktorom ako pozvaný referent vystúpil s témou Почитание Скорбящей Богоматери как символа словацкого самосознания (na примере клоковечской мироточивой иконы в среде словацких греко-католиков) (dňa 7. októbra 2022) prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc. Pozvaný referát k tematike konferencie La Madre di Dio nelle culture slave (Božia matka v kultúre Slovanov) otvoril diskusiu súvisiacu s prepojením výskumov rozmanitých textov spojených s liturgiou i paraliturgickými prejavmi. Medzinárodné sympóziu a závery sympózia boli streamované v rámci platformy youtube.com na adrese: XI Dies Academicus della Classe di Slavistica dell'Accademia Ambrosiana a cura di M. Pliukhanova, A. Naumow, F. Braschi – <https://www.youtube.com/watch?v=ns5Nyw86fZg> (zo 6. 10.2022); La Madre di Dio nelle culture slave, 7 ottobre 2022, SESSIONE MATTUTINA – <https://www.youtube.com/watch?v=WqmOz8e5CHE> (zo 7. 10.2022) prvá časť; La Madre di Dio nelle culture slave, 7 ottobre 2022 - SESSIONE POMERIDIANA – <https://www.youtube.com/watch?v=wFIYsdNNbN4> (zo 7. 10. 2022) druhá časť; La Madre di Dio nelle culture slave, 8 ottobre 2022 – SESSIONE CONCLUSIVA – https://www.youtube.com/watch?v=SkRDXZz51_M (z 8. 10. 2022).

V dňoch 21. – 23. septembra 2022 sa uskutočnila aj plánovaná medzinárodná interdisciplinárna vedecká konferencia na tému „Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre – slovensko-slovanské súvislosti“. Konferencia sa uskutočnila v zmiešanom prezenčno-dištančnom formáte v Bratislave s online videomostom do Sofie,

Krakova a Moskvy. Na konferencii sa zúčastnili vedci zo Slovenska, Bulharska, Ruska, Srbska a Poľska. Niektorí bulharskí a srbskí kolegovia sa na konferencii zúčastnili prezenčne, čo bolo pre slovenských riešiteľov projektu príležitosťou pre revitalizáciu organizačných zručností v súvislosti s prípravou takto široko interdisciplinárne organizovanej konferencie. V rámci konferencie sa podarilo vydať elektronický zborník anotácií s programom podujatia:

<http://www.slavu.sav.sk/wp-content/uploads/2022/08/program-konferencie-final.pdf>. Informácia o uskutočnenej medzinárodnej interdisciplinárnej konferencii, ktorej súčasťou bolo aj kritické posúdenie výsledkov vedeckého bádania prítomnými odborníkmi zo zahraničia, je publikovaná v databázovom časopise slovenskej slavistiky Slavica Slovaca, ktorý vydáva Slovenský komitét slavistov. Celé znenie review je na tejto webovej adrese:

<https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2022.2.5>. Okrem toho sa z tejto medzinárodnej vedeckej interdisciplinárnej konferencie podarilo vydať príspevky riešiteľov projektu i pozvaných bádateľov zo zahraničia a zo Slovenska (s rovnomenným názvom ako názov konferencie [editori: S. Šašerina, P. Žeňuch, M. Hríbová, Bratislava: 2022]). Zborník je plne k dispozícii online na webovej adrese (pozri aj nižšie v bibliografii). Prezentácia zborníka sa uskutočnila v zahraničí v Sofii v Ústave bulharského jazyka prof. L. Andrejčina BAV 8. novembra 2022 (pozri: <https://ibl.bas.bg/zimen-lingvistichen-seminar-2/>) a tiež v Ústave srbského jazyka SAVU v Belehrade (pozri <https://www.isj.sanu.ac.rs/2022/12/30/poseta-kolega-iz-instituta-za-slavistiku-jana-stanislava-bratislava/?fbclid=IwAR0wiCToLMW4Qp0V40pYfiXIQtGCUMWDKYncwmtQNzLRTYMppvsnrFAPqHA>).

V kontexte vyššie spomínaných výsledkov a postupov riešenia projektu a aj vďaka priebežne budovaným kontaktom v medzinárodnom slavistickom kontexte sa v rámci projektu APVV-18-0032 podarilo dosiahnuť významný ohlas, ktorý umožnil aj ďalšiu motiváciu niektorých súčasných riešiteľov tohto projektu na prehĺbenie výskumnej spolupráce najmä v kontexte prípadného nadväzujúceho interdisciplinárneho trilaterálneho výskumu v rámci aktuálnej výzvy APVV v programe vedecko-technickej spolupráce v dunajskom regióne.

2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele

Priebežné výsledky riešenia projektu prinášajú niektoré nové a inovatívne zistenia, ktorými sa utvára predovšetkým pohľad na predstavy súvisiace s právom a spravodlivosťou. Ide o veľmi aktuálnu tematiku, ktorá sa intenzívne prejavuje v naratívnych textoch a prameňoch a je dôležité vnímať ju skrz slovo ako antropologický vyjadrovací prostriedok. Slovo totiž sprostredkúva kultúrnu pamäť spoločenstva a predstavuje tak neoddeliteľnú súčasť kontinua kultúrneho myslenia človeka a spoločnosti. Prostredníctvom slov a vývinu ich významu možno pochopiť aj jednotlivé sloje, ktoré ovplyvňujú kultúrny vývin spoločnosti, preto základom tohto poznávania musia byť písomné pamiatky napísané jazykom, ktorému rozumie spoločenstvo, alebo takým jazykom, ktorý sprostredkúva toto vnímanie zvonka a navonok v konkrétnych temporálnych súvislostiach či už v dejinách alebo prítomnosti. Petrifikácia kultúrneho myslenia spoločenstva prostredníctvom literárneho (písomného) zápisu (záznamu)

je najdôležitejšia zložka poznávania historickej duchovno-kultúrnej pamäte. Hoci naratívy sami v sebe nevyhnutne podporujú aj novú tvorivosť a teda vznik ďalších nových a aktualizáčnych výtvorov ducha a myslenia, napr. aj o profánno-sakrálnych vzťahoch a súvislostiach; potrebné je preto študovať vnútorný vývin a uplatňovanie sa významov ukrytých v pomenovaniach skúmaných javov. Rozmanité písomné pramene utvárané v rozličných jazykovo-kultúrnych kontextoch poukazujú na transformáciu kultúrnej identity spoločenstva. Rozmanité naratívy sa síce neustálym opakovaním oživujú a vyvíjajú najmä v ústach ľudu, ale zároveň žijú vlastným životom v duši a spoločnom myslení spoločenstva.

Práve na túto významovú rovinu sa sústredila medzinárodná interdisciplinárna vedecká konferencia, ktorá sa venovala aktuálnym otázkam súvisiacim s pramenným výskumom duchovnej písomnej kultúry v slovenskom i slovanskom kontexte. Zamerala sa na problematiku jazyka a duchovného vývinu spoločnosti v kontexte rozmanitých spoločensko-kultúrnych a religióznych súvislostí, najmä však na otázky, ktoré podnes rezonujú v oblasti historického a duchovného dedičstva a identifikačných procesoch národných a jazykových spoločenstiev v slovanskom priestore. Tematické okruhy konferencie sa venovali pramenným výskumom textov o pôvode, o dejinách a kultúre národa, ďalej obrazu duchovného, právneho a materiálneho sveta v národnom jazykovom povedomí, vzťahom jazyka, religiozity a konfesie a tiež aplikačnému rozmeru výskumu prameňov vzhľadom na ich odkaz pre súčasnosť.

Jednotlivé príspevky približujú tiež obraz o usporiadaní duchovného i materiálneho sveta Slovanov a poukazujú na komunikáciu s blízkymi i vzdialenými susedmi z interdisciplinárneho slavistického hľadiska. Ukázalo sa tak, že variantnosť rozmanitých sujetov súvisí nielen s rozličnými rozprávačmi a autormi či pisármi. Písomný záznam je zhmotneným svedectvom pravosti a jedinečnosti jednotlivých motívov. Možno iba tak treba chápať imanentnosť antropologického prístupu k výskumu obrazov v jazyku. Cieľom tohto bádania nie je preto hľadanie spoločného či zjednocujúceho východiska, ale prioritné je najmä snaha pochopiť vzájomnú komplementárnosť predstáv o svete a jeho systéme, ktoré sa zachovali v jazyku a podnes sa transponujú aj do rozmanitých textov slovanskej kultúry. Treba len zdôrazniť, že už od konca antiky a začiatku stredoveku sú tieto predstavy silne poznačené kresťanským myslením. Z konferencie sa podarilo vydať monotematický súbor štúdií, ktorý tvoria štyri tematické okruhy. Odkaz na knižnú publikáciu:

https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=activity-monography-response-page&institute_no=32&monography_id=298

Aj príprava a vydanie dvoch rukopisných prameňov zo Spiša, ktoré sú známe najmä ako rukopisy Štefana Hlinku alebo litmanovské cyrilské rukopisné zbierky z 18. storočia, obsahujú cirkevnoslovanské texty s naračným obsahom, ktoré slúžili ako prameň pre ľudové čítanie, ľudovú a religióznu edukáciu. Boli inšpirované latinskými i ďalšími slovanskými podobnými zbierkami naračného charakteru. Vydávaním takýchto prameňov sa otvoril horizont pre ďalší výskum kultúrnej komunikácie medzi európskymi tradíciami latinskej i byzantskej kultúry. Editorkou tohto vydania a autorkou úvodnej štúdie (vydanie sa uskutočňuje vo vydavateľstve VEDA v spolupráci so Slovenským komitétom slavistov v rámci medzinárodnej vedeckej edície

Monumenta Byzantino-Slavica et Latina Slovaciae) je hlavná riešiteľka projektu S. Šašerina. Práve vydaním tejto pamiatky s úvodnou štúdiou v cudzom jazyku možno pokladať za najdôležitejší výsledok v roku 2022, čo zaiste nahrádza jednu plánovanú vedeckú štúdiu v domácom časopise.

Jednotlivé oblasti výskumu prezentované v uvedených dvoch knižných prácach i v jednotlivých vedeckých štúdiách zdôrazňujú najmä nevyhnutnosť skúmania pramenných textov o pôvode, dejinách a kultúre národa, o obraze duchovného, právneho a materiálneho sveta v kontexte hodnotového axiologického a etnolingvistického vnímania slovanských jazykov.

3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok – uveďte v prílohe – formulár Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarováných výstupov sa neprikladajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)

Knižná publikácia:

1. ŠAŠERINA, Svetlana – ŽEŇUCH, Peter – HRÍBOVÁ, Marína (eds.): Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022. 352 s. ISBN 978-80-89489-54-1

https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

2. ŠAŠERINA, Svetlana: Две рукописи Стефана Глинки из села Литмановой на Спише XVIII в. / Dva rukopisy Štefana Hlinku z Litmanovej na Spiši z 18. storočia. Monumenta Byzantino-Slavica et Latina Slovaciae, Vol. 10. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022. 272 s. (v tlači)

Štúdie v časopise:

1. ŠAŠERINA, Svetlana. Образ Индии в кириллических текстах XVIII века из Подкарпатия = The Image of India in the Cyrillic Texts of the 18th Century from the Carpathians. In Palaeobulgarica-Starobălgaristika, 2022, roč. 46, č. 2, s. 141-152. ISSN 0204-4021.

2. ŽEŇUCH, Peter - ŠAŠERINA, Svetlana - HRÍBOVÁ, Marína. Z výsledkov pramenného výskumu o usporiadaní a predstavách o svete v kontexte slovanských jazykových vzťahov : axiologické, etnolingvistické a kultúrne aspekty. In Slavica Slovaca, 2022, roč. 57, č. 2, s. 156-167. <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2022.2.5>

3. ŽEŇUCH, Peter: За литургиѣниѣ език и културната идентичност на византјско-славјанската църква в рѣкописните учебни помагала през XVIII век в Закарпатјето = On the Liturgical Language and Cultural Identity of the Byzantine-Slavic Church in the Handwritten Educational Manuals, in the 18th Century, under the Carpathian Mountains. In Кирило-Методиевски студии, кн. 33, София (odovzdané do tlače v zahraničí v roku 2022).

4. ŽEŇUCHOVÁ, Katarína. Pramene mytologickej prózy na Slovensku (osobitosti žánru a mytologických konceptov) = Sources of Mythological Prose in Slovakia (Specifics of Genre and Mythological Concepts). In *Slavica Slovaca*, 2022, roč. 57, č. 3, s. 270-278.

<https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2022.3.8>

Štúdie v zborníku:

1. BRTÁŇOVÁ, Erika. The crisis and its solution: Examples from Slovak homiletic works. In *Crisis as an Opportunity for the Revival of Values*. Bratislava : Ján Stanislav Institute of Slavistics of the Slovak Academy of Sciences : VEDA Publishing House of the Slovak Academy of Science, 2022, s. 43-61. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/9788089489534-Brtanova>

2. BRTÁŇOVÁ, Erika. Slovanský svet a mytologická symbolika v epickej skladbe Rastislav (1875) = The Slavic World and Mythological Symbolism in the Epic Composition Rastislav (1875). In Svetlana Šašerina - Peter Žeňuch - Marína Hríbová (eds.): *Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti*. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022, s. 47-58. https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

3. MARINČÁK, Šimon. Hymnus Svetlo tiché v byzantskej hudobno-liturgickej tradícii = The Phos Hilaron Hymn in the Byzantine Musical-Liturgical Tradition. In Svetlana Šašerina - Peter Žeňuch - Marína Hríbová (eds.): *Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti*. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022, s. 329-341.

https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

4. ŠAŠERINA, Svetlana. O godinach i časoch: vnímanie času a jeho odraz v písomných pamiatkach karpatskej proveniencie = Годинахъ и часѣхъ: Perception of Time and its Reflection in Written Monuments of Carpathian Provenance. In Svetlana Šašerina - Peter Žeňuch - Marína Hríbová (eds.): *Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti*. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022, s. 13-18.

https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

5. ZUBKO, Peter. K problematike slovenských katolíckych modlitebných knížiek z 19. storočia pre pospolitý ľud = About the Problem of the Slovak Catholic Prayer Books from the 19th Century for the Common People. In Svetlana Šašerina - Peter Žeňuch - Marína Hríbová (eds.): *Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti*. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022, s. 342-351.

https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

6. ŽEŇUCH, Peter. Historický obraz o spravodlivom usporiadaní sveta u Slovanov v Bradáčovom edukačnom kompendiu z konca 18. storočia = Historical Image of the Fair World Order among the Slavs in Bradač's Educational Compendium from the End of the 18th Century. In Svetlana Šašerina - Peter Žeňuch - Marína Hríbová (eds.): Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022, s. 33-46.

https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

7. ŽEŇUCHOVÁ, Katarína. Status mytologickej prózy v systéme folklórnych žánrov na Slovensku = The State of Mythological Prose in The System of Folklore Genres in Slovakia. In Svetlana Šašerina - Peter Žeňuch - Marína Hríbová (eds.): Interdisciplinárny výskum prameňov o jazyku a duchovnej kultúre : Slovensko-slovanské súvislosti. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i. : Slovenský komitét slavistov, 2022, s. 171-181.

https://www.sav.sk/uploads/monography/32/298/fulltext/11291107vyskum_pramenov_o%20jazyku_a%20duchovnej_final00_bez_orez_reduced2_compressed.pdf.

4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na nasledujúci rok

V záverečnej fáze riešenia projektu sa kolektív sústreďí na prípravu vydania antológie naratívnych textov týkajúcich sa predstáv o svete. Vydanie tohto súboru textov utvorí ucelený obraz v podobe knižnej monografie, v ktorej sa odrazia skúsenosti tímu pri riešení čiastkových úloh projektu.

Okrem tohto sa publikujú aj ďalšie plánované štúdie týkajúce výsledkov riešeného projektu, ktorého skočenie je naplánované na 30. júna 2023.